

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУЧАСНИХ БАНКІВСЬКИХ СИСТЕМ
(назва навчальної дисципліни)

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до самостійної роботи
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії**

зі спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**
(шифр і назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

кафедрою банківської справи, протокол № 12 від 06.04.2016.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Самостійна робота здобувача (СРЗ) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем самостійно під методичним керівництвом викладача.

Метою самостійної роботи здобувача в межах навчальної дисципліни «Механізм функціонування сучасних банківських систем» є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у здобувачів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього доктора філософії.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувачів очної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 74,67 % (112 години) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 годин).

У ході самостійної роботи здобувач має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної освітньо-наукової діяльності.

СРЗ в межах навчальної дисципліни «Механізм функціонування сучасних банківських систем» включає:

- опрацювання лекційного матеріалу;

- опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни;

- поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань;

- пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни;

- контрольну перевірку здобувачами особистих знань за запитаннями для самодіагностики;

- підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання самостійної роботи, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Завдання для самостійної роботи здобувачів та форми її контролю

№ з/п	Компетентності, які забезпечуються	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
Змістовий модуль I. Дослідження функціонування банківських систем різних країн						
1.	Вміти здійснювати дослідження функціонування грошово-кредитних систем різних країн, обирати методи регулювання та визначати доцільність використання інструментів центрального банку щодо управління попитом і пропозицією грошей в економіці за певних умов	Тема 1. Структура та особливості організації банківських систем країн з розвинутою економікою	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми «Особливості побудови банківських систем різних країн. Зарубіжний досвід державного регулювання діяльності фінансово-кредитних установ»	12	Презентація результатів	Основна: [1; 5]. Додаткова: [6; 8; 19]
2.	Вміти визначати вплив регулятивної функції НБУ на методи управління банками, досліджувати організацію роботи НБУ з проблемними банками, розраховувати економічні нормативи регулювання діяльності банків, розраховувати розмір штрафів за невиконання економічних нормативів	Тема 2. Національний банк України – центральний банк держави	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття. Огляд теоретичного матеріалу з теми «Діалектика розвитку Національного банку. Еволюція грошово-кредитної політики НБУ. Розвиток готівкового грошового обігу в Україні», виконання завдання «Розрахунок рівня монетизації економіки»	20	Презентація результатів	Основна: [1; 3; 5]. Додаткова: [9;13]
3.	Здійснювати дослідження та розробляти ре-	Тема 3. Дослідження функціонування	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до	20	Презентація результатів. Колоквіум	Основна: [2-5]. Додаткова:

№ з/п	Компетентності, які забезпечуються	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
	комендацій щодо удосконалення функціонування платіжної системи; вміти здійснювати дослідження зарубіжного досвіду організації платіжних систем та розробляти рекомендації щодо розвитку електронних розрахунків в Україні	платіжних систем на сучасному етапі їх розвитку	практичного заняття, підготовка до контрольної роботи. Виконання завдання «Визначення переваг та недоліків використання криптовалют»			[7; 12; 19]
Разом за змістовим модулем I				52		
Змістовий модуль II. Проблеми та перспективи функціонування банківської системи на етапі глобалізації фінансових відносин						
4.	Вміти визначати порядок та організувати формування капітальної бази банку, здійснення депозитних, кредитних, інвестиційних, валютних операцій, операцій банку з платіжними картками; використовувати дистанційне обслуговування для проведення банківських операцій	Тема 4. Механізм організації діяльності банку та проведення банківських операцій	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття. Огляд теоретичного матеріалу з тем: «Особливості функціонування українських банків на сучасному етапі», «Особливості інвестиційної стратегії банку при формуванні портфеля цінних паперів», «Визначення фінансового стану позичальника при інвестиційному кредитуванні», «Сучасні тенденції розвитку банківських послуг та операцій за кордоном»	25	Презентація результатів	Основна: [1; 5]. Додаткова: [6; 8; 19]
5.	Вміти ідентифікувати ризики	Тема 5. Забезпечення стабі-	Пошук, підбір та огляд	20	Презентація результатів	Основна: [1; 3; 5].

№ з/п	Компетентності, які забезпечуються	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
	банківської діяльності, здійснювати оцінку стабільності функціонування банку, розробляти стратегію та застосовувати методи антикризового управління банківською системою	льності вітчизняної банківської системи	літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття. Підготовка до семінарського заняття з теми «Технологія оцінювання ризиків банківської діяльності. Механізм розрахунку системного ризику» Виконання завдання «Розробка антикризової стратегії функціонування банку»			Додаткова: [9 ;13]
6.	Вміти структурувати інтеграційні процеси в фінансовій сфері; визначати зміст та форми фінансової інтеграції на мікро-, макрота мегарівні; визначати наслідки присутності іноземного капіталу на українському ринку банківських послуг	Тема 6. Тенденції функціонування банківських систем в умовах глобалізації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до колоквіуму. Виконання завдання «Розрахунок економічних нормативів діяльності банку»	15	Презентація результатів. Колоквіум	Основна: [2-5]. Додаткова: [7; 12; 19]
Разом за змістовим модулем II				60		
Разом з навчальної дисципліни				112		

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Виконання кожного завдання для самостійної роботи оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань для самостійної роботи у межах тем змістових модулів навчальної дисципліни наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Розподіл балів за завданнями та змістовними модулями

Завдання для самостійних занять	Змістовий модуль 1										Змістовий модуль 2										Сума балів
	ЗСР1	ЗСР2	ЗСР3	ЗСР4	ЗСР5	ЗСР6	ЗСР7	ЗСР8	ЗСР9	ЗСР10	ЗСР11	ЗСР12	ЗСР13	ЗСР14	ЗСР15	ЗСР16	ЗСР17	ЗСР18	ЗСР19	ЗСР20	
Максимальна кількість балів	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20

ЗСР– завдання для самостійної роботи здобувача.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності та іншої академічної документації.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Основна

1. Банківська система України [Текст] : монографія / В. В. Коваленко, О. Г. Коренева, К. Ф. Черкашина та ін. – Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2010. – 187 с.
2. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів [Текст] : монографія / [О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Г. Р. Балянт та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Дзюблюка О. В.; Терноп. нац. екон. ун-т. – Тернопіль : Астон, 2012. – 357 с.
3. Забезпечення умов стабільного функціонування банківського сектору України : монографія / О. М. Колодізев, О. В. Бойко, І. О. Губарева та ін. ; за заг. ред. д. е. н., доц. Колодізева О. М. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 312 с.
4. Холодна Ю. Є. Банківська система : навч. посіб. / Ю. Є. Холодна, О. М. Рац. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 316 с.
5. Холодна Ю. Є. Центральний банк і грошово-кредитна політика : конспект лекцій / Ю. Є. Холодна, О. М. Рац. – Х. : ХНЕУ, 2008. – 130 с.

4.2. Додаткова

6. Банківська система [Текст] : підручник / [М. І. Крупка, Є. М. Андрущак, Н. Г. Пайтра та ін. ; за ред. М. І. Крупки] ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. – 554 с.
7. Банківська система України: вектори посткризових трансформацій [Текст] : колект. наук. монографія / [К. В. Ануфрієва, О. І. Барановський, С. І. Брус та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук Н. М. Шелудько ; НАН України, ДУ "Ін-т економіки та прогнозування НАН України". – К. : Ін-т економіки та прогнозування, 2013. – 171 с.
8. Барановський О. І. Фінансові кризи: передумови, наслідки і шляхи запобігання : монографія / О. І. Барановський. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 754 с.
9. Васюренко О. В. Банківський нагляд [Текст] : підручник / О. В. Васюренко, О. М. Сидоренко. – К. : Знання, 2011. – 503 с.
10. Болгар Т. М. Проблемні кредити у банківській діяльності в умовах фінансової кризи [Текст] : монографія / Т. М. Болгар ; Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля, Кременчуц. ін-т. – Кременчук : Вид-во Щербатих О. В. [вид.], 2013. – 367 с.
11. Васюренко О. В. Банківські операції : навч. посіб. / Васюренко О. В. – К. : Знання, 2006. – 312 с.
12. Вовчак О. Д. Кредит і банківська справа : підручник / О. Д. Вовчак. – К. : Знання, 2008. – 564 с.
13. Єпіфанов А. О. Операції комерційних банків : навч. посіб. / А. О. Єпіфанов, Н. Г. Маслак, І. В. Сало. – Суми : ВТД "Університетська книга", 2007. – 523 с.
14. Кузнецова С. А. Банківська система : у схемах і таблицях : навч. посіб. / С. А. Кузнецова, Т. М. Болгар, З. С. Пестовська. – Дніпропетр.-ровськ : Дніпропетр. ун-т

ім. Альфреда Нобеля, 2012. – 319 с.

15. Левандівський О. Т. Банківські операції : навч. посіб. / О. Т. Левандівський, П. Е. Деметер. – К. : Знання, 2012. – 463 с.

16. Моделі оцінки банківської діяльності для забезпечення стабільності банківської системи : монографія / О. В. Васюренко, О. М. Тридід, В. В. Качук та ін. – К. : УБС НБУ, 2010. – 294 с.

17. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін : монографія / за заг. ред. Стельмаха В. С. – К. : Центр наукових досліджень НБУ, УБС НБУ, 2009. – 404 с.

18. Орлюк О. П. Банківська система України правові засади організації / Орлюк О. П. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 239 с.

19. Панасенко Г. О. Банк. Ресурси. Капітал : монографія / Г. О. Панасенко. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2012. – 318 с.

20. Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання : монографія / О. В. Дзюблюк, О. Б. Васильчишин, Б. П. Адамик та ін. ; за ред. О. В. Дзюблюк. – Тернопіль : ТНЕУ, 2010. – 383 с.

21. Савченко Т. Г. Банківська система у формуванні та підтриманні рівноважних станів в економіці [Текст] : монографія / Т. Г. Савченко. – Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2012. – 368 с.

4.3. Ресурси Інтернет

22. Методика розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні, схвалена постановою Правління НБУ від 02.06.2009 р. № 315, із змінами, внесеними 30.10.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0315500-09>.

23. Офіційний сайт Асоціації українських банків. – Режим доступу : <http://aub.org.ua>.

24. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

25. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bank.gov.ua.

26. Про банки і банківську діяльність : Закон України № 2121-III від 07.12.2000 р., із змінами, внесеними 04.07.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1087.635.40 &nobreak=1>.

27. Про Національний банк України : Закон України № 679-XIV від 20.05.1999 р., із змінами, внесеними 04.07.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.

28. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Інструкція № 379, затверджена постановою Правління НБУ № 368 від 28.08.2001 р., із змінами, внесеними 15.07.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>.